

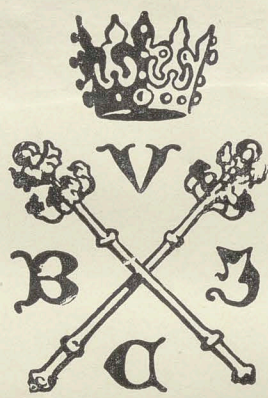
Konstytucje
seymu

1784 roku

240
216/46
3 21 21

Opisana - Pisarska 83

klósch rozmiana 52 jednoscich

589561—589613

Mag. St. Dr.

Działo się w Warszawie w Zamku Jego Królewskiej Mości Dnia Dwudziestego Szóstego Miesiąca Kwietnia, Roku Pańskiego Tysiączonego, Siedmsetnego, Dziewięćdziesiątego drugiego.

589 563
III sc. 10

DO Urzędu i Akt Ziemiańskich Warszawskich osobiście przyszedłszy Wielmożny Antoni Siarczyński Jego Królewskiej Mości, Seymowy i Konfederacyi Koronney Sekretarz, do tychże Akt Konfytucyą niżej wyrażoną, podał, której takowa następuje osnowa:

Urządzenie wieczyste Królewszczyzn.

ARTYKUŁ I.

PRzez wzgląd na powszechne Dobro Rzeczypospolitey Naszey, i całej Powszechności Narodowey, My Król za zgodą Skonfederowanych Rzeczypospolitey Stanów, nieodzownym wyrokiem stanowimy: aby wszystkie Dobra w Koronie i Litwie, Królewszczyznami zwane, w jakieykolwiek bądź nomenklaturze, dotąd pod ogólnym Prawem własności, czyli dziedzictwa Rzepltey zostające, przedane były na wieczyste dziedzictwa Obywatelskie, a to w czasie i sposobie niżej opisanym, warując: iż Prawa doczesne czyiekolwiek, na tychże Królewszczyznach rozciągające się, ocalone mieć chcemy, podług niższych Ustawy tey opisów.

ARTYKUŁ II.

Zareczenie nienaruszoney pewności nabytego Królewszczyzn dziedzictwa, oraz porównanie nowych dziedzictw z dawnemi dziedzictwami, co do ciężarów publicznych, i wszystkich Praw Ziemiańskich.

Uważając, iż wszelka własność Obywatelska, mianowicie zaś własność Ziemska nieruchoma, ani pomysłałości Obywatelów należycie nie ustanawia, ani w ogóle bogactwa Kraiowego w miarę wielkości swoiey waloru nie ma, jeżeli Prawem na zawsze nieporuszonym stałość iey zabezpieczoną nie będzie; przeto:

imo. Na czele tego Prawa Naszego, względem przemiany teraźniejszey Królewszczyzn w Dobra Ziemskie Dziedziczne, kładniemy to główne Prawo wiary publiczney, spokoyności Obywatelskiey, i bezpieczeństwa tychże majątków, iako istotną zasadę powszechnego kredytu, przemysł Kraiowy ożywiającego, zaręczając najuroczyściej

niepo-

nieporuszone na zawsze utrzymywanie teraźniejszej Dóbr Królewskich sprzedaży. Nadto warujemy: iż odtąd wszelkie z tego źródła pochodzące Prawa własności, i dziedzictwa, równie za niewątpliwe i niezaprzeczone w całym Narodzie Naszym utrzymywane być mają, iak wszystkie inne dziedzictwa.

2do. Królewszczyzny tym Prawem zamienione na dziedzictwa szczególne Obywatelskie, żadney na potym różnicy od innych wszelkich Dóbr Ziemiańskich w rozkładzie ciężarów publicznych podlegać nie mają; Przeto w sprzedaży Królewszczyzn na Dziedzictwa Ziemiańskie wszystkich nabywców ostrzeżonych mieć chcemy: że te Dobra zaraz od przemiany własności ich ogólney w własność szczególną Obywatelską, oprócz wszelkiej opłaty za wartość Dziedzictwa Skarbowi Rzepltey, podług niższych Prawa tego opisów należącey, równy Ziemiański podatek, iak inne Dobra Ziemiańskie, znosić będą, a na przyszłość od iednakowego rozkładu ciężarów publicznych, iezeliby iakie z Prawa powszechnego wypadły, wyięte być nie mają; iako też nawzajem, pod żadnym pozorem większych nad dawne Ziemiańskie Dobra podatków nigdy narzuconych mieć nie będą mogły.

3tio. Nie będzie wolno odtąd, pod żadnym pozorem, na Seymach żadnych wnosić naruszenie w czymkolwiek takowych sprzedaży; nie będzie wolno Nam Królowi, ani Następcom Naszym w Propozycyach od Tronu, do Obrad Seymowych podawanych, nic podobnego umieszczać, pod warunkiem uznania takowych propozycyi za krok, gwałt bezpieczeństwa publicznemu przynoszący: nie będzie wolno w żadney Instrukcyi dla Posła od wybiereców iego służyć mającey, nic takowego rzeczonym sprzedażom Ziemskim przeciwnego umieszczać, pod warunkiem nie legalności wyboru Posłów, którzyby w takie Instrukcyje opatrzeni byli; nakoniec nie będzie wolno na Seymie żadnym, czyli to w złączeniu Izb obydwóch, czyli po rozłączeniu onych, żadnemu z Seymujących, pod jakimkolwiek bądź pozorem, wprowadzać takiej materyi, któraby naruszała takową sprzedaż, i porównanie zupełne tych nowych Dziedzictw z dawnemi Dziedzictwami, pod surowością wyłączenia natychmiast z liczby Seymujących, i odesłania do Sądów Seymowych po ukaranie za wzruszenie spokojności publiczney.

4to. Porównujemy nowe Dziedzictwa z dawnemi Dziedzictwami, we wszystkich Prawach Ziemiańskich, a mianowicie co do rozkładów ciężarów publicznych, i ten warunek mieszczony będzie w Paktach Konwentach do zaprzysiężenia przez Królów Następców Naszych.

5to. Chcąc oraz zachęcić do nabywania wszelkich Królewszczyzn, i miłsze ich Dziedzictwo przyszłym właścicielom uczynić, *Jus Patronatus* we wszystkich Wsiach Dóbr Królewskie zwanych, odtąd Nam Królowi służące, debrowolnie odstępujemy, i tylko ie sobie w Miastach, dawniey Królewskie zwanych, a teraz Wolnych Rzeczypospolitey, zachowujemy.

A R T Y K U Ł III.

Załatwienie wszelkich sporów prawnych i granicznych w Królewszczyznach, poprzedzające sprzedaż onych na Dziedzictwa.

Przed skutecznieniem sprzedaży Królewszczyzn na wieczyste Dziedzictwa Obywatelskie, dopełnione mieć chcemy to, oo następuje:

1mo. Jako Assessoryom zalecone iest załatwienie wszelkich sporów prawnych między Królewszczyznami, a Miastami wolnemi, tak również Prawem niniejszym zalecamy tymże Assessoryom, aby wszelkie spory Prawne między Królewszczyznami a inney natury Dobrami, tudzież między Królewszczyznami, a Królewszczyznami o własność czyli

o na-

o naturę Dóbr rozsądziły, i ostatecznie ukończyły, przed czasem Prawem niniejszym do przedaży Królewsczyzn zamierzonym. W których to sprawach między Królewsczyznami, a inney natury dobrami, wedle dawnych Praw, w Woiewodztwach Kiiowskim, Wolyńskim, Podolskim i Braclawskim Dziedzictwa wszelkie nienaruszone bydź mają, w których Possessya niewątpliwa, *ante & post hosticum* okazana będzie. Gdzieby iednak Lustratorowie spraw takowych ukończonemi nie zastali, niezwłocznie o tym Assessorye uwiadomią, które takie sprawy przed innemi sprawami rozsądzić obowiązane będą, a to w przeciągu trzech miesięcy od czasu zakończoney lustracyi.

2do. Wszelkie spory o granice między Królewsczyznami, a inney natury Dobrami, nie wyłączając tych nawet, które są appellowane do Assesoryi, a w nich dotąd nieukończone, załatwione będą ostatecznie przez Sąd rozgraniczenia normalnego, podług przepisu osobnego na to Prawa. Sprawy iednak, w których z Dekretów Assessorskich odbyte już są Kommissye nie zaocznie, ale z stawiającemi stronami, i to po ostatecznym ich ukończeniu, zatrzymując sypanie kopców, są zaappellowane, takowe sprawy graniczne w Assessoryi skończone bydź mają.

3to. Wszelkie sprawy między Miastami wolnemi, a Królewsczyznami, bądź o grunta, bądź o inne użytki, z iedney, lub drugiey strony zaprzeczone, ukończone bydź mają przez Assessorye przed przedażą Królewsczyzn, a to w przeciągu trzech miesięcy.

4to. A ponieważ Starostowie na mocy Lustracyów odbierając z Królewsczyzn dochody przez Lustratorów przysięgłych, z nakazów Seymowych oznaczonych, im podane, kwartę z nich postanowioną Skarbowi na dochód publiczny opłacili; Przeto czyniąc sprawiedliwość, tak w dochowaniu wiary publiczney, w której dochody z Królewsczyzn Lustracyami postanowione, przez Possessorów wybierane były, iako ocalając Skarb w tym, co już do niego weszło, i przecinając ztąd wszelką do Skarbu ewikcyą, stanowimy: iż Possessorowie Królewsczyzn już pozwani, i jeszcze zapozwani bydź mogący, gdy z powodu nadaney Przywilejami Lokacyinemi Miastom propinacyi i wszelkich dochodów, odsądzeni od nich będą, w żadnym Sądzie, pod żadnym pretekstem, nie będą obowiązani do kalkulacyi, z tych prowentów, które lustracyami były im dozwolone; Te zaś prowenta, które nad lustracye były przez Starostów arbitralnie wybierane, z tych kalkulacyą czynić mają: A co się tycze Prowentów i Propinacyi Miejskich, za kontraktami przez Miasta komużkolwiek od Roku 1776. wypuszczonych, takowe Prowenta podług kontraktów dotąd zaległe, Miastom wypłacone mieć chcemy.

5to. Wszelkie spory o grunta, swobody, tudzież o daniny i powinności Włościan w Królewsczyznach osiadłych, ostatecznie rozwiązane bydź mają przed przedażą Królewsczyzn, przez Referendarye Obojga Narodów, podług osobnego o nich Prawa.

6to. Gdyby podług wyższych Artykułu tego Punktów, to iest: pierwszego, trzeciego, czwartego, żadna strona takowych spraw, czyli to w Assessoryi, czyli w Referendaryi, przed przedażą Królewsczyzn nie dochodziła; wtedy sprawy te, ile się ściągają do pożytków stron, za upadłe na zawsze poczytane zostaną; Ile zaś różnicę czynić mogą w dochodzie publicznym Rzepltey, Lustratorowie w następującym Artykule opisani, dostrzegać będą, aby rzecz z dowodów odkryta i uznana została w Sądzie przyzwoitym, podług Artykułu tego opisów, pierwey, niżeli uchwalona tym Prawem przedaży Królewsczyzn w skutku nastąpi. Po której żadne już spory podniesione bydź nie mogą, i Rzeplta żadnego sobie do nich zwrótu, ani swoim Prawa nabywcom nie zostawiać.

ARTYKUŁ IV.

O Lustratorach i ich Pomocnikach.

1mo. Urząd Lustratorów na Sejmikach obranych trwać będzie przez czas Prawem niniejszym zamierzony, do zupełnego ukończenia dzieła im powierzono. Na miejsce zmarłego, lub długą chorobą złożonego Lustratora, ma być obrany nowy Lustrator na pierwszych Sejmikach następujących; Lustratorem być może każdy Obywatel w Xiędze Ziemiańskiej zapisany, choćby na żadnej Funkcyi publicznej jeszcze nie był, aby tylko zdolność istotną do tego dzieła potrzebną posiadał. Lustratora usługa będzie mu służyć za stopień do funkcyi i urzędów.

2do. Kommissya Skarbowa dla podobieństwa i stosowności gospodarstwa Województw, takowe uczyni wydziały do Lustracyi: W pierwszym wydziale umieści Województwo Poznańskie, Kaliskie, i Gnieźnieńskie. W drugim: Krakowskie, Sandomirskie, prócz Ziemi Stężyckiej, i Sieradzkie. W trzecim: Mazowieckie, Łęczyckie, Inowrocławskie, Brzeskie Kujawskie, Ziemię Dobrzyńską i Rawskie. W czwartym: Kijowskie i Braclawskie. W piątym: Wołyńskie, Podolskie, Bełzkie, i Czerniechowskie. W szóstym: Wileńskie, Trockie, i Xięstwo Zmudzkie. W siódmym: Połockie, Mińskie, Nowogrodzkie, Witebskie i Mściślawskie. W osmym: Lubelskie, Podlaskie, Brzeskie Litewskie, Ziemię Chełmską, i Stężycką. Kommissya w pomienionych wydziałach obranych Lustratorów losami wyznaczy po dwóch do lustrowania Królewsczyzn, i dodawać trzesiego od siebie będzie, który wspólnie z pierwszymi dwoma komplet zawsze składać będzie. Stosownie do tegoż Prawa, dawać im będzie Instrukcyę i informacyę, z dokładnym obowiązkiem ich wyszczególnieniem. Lustratorowie zaś, zasięgać mają od Kommissyi Skarbowey wszelkiej potrzebnej wiadomości, rady i pomocy, a nadto obowiązani będą donosić Kommissyi, po długiej żądania, o stanie roboty swojej.

3tio. Kommissya Skarbowa użyje Lustratorów, najprzód do lustrowania i urzędzenia wszystkich Królewsczyzn wakujących. Porządek zaś, czyli kolej lustracyi i urzędzenia w każdym wydziale Królewsczyzn nie wakujących ułoży następującym sposobem: spisze na osobnych biletach Królewsczyzny oddzielne każdego Wydziału, tak rozdzielone bilety Królewsczyzn w każdym Wydziale, włożywszy w osobne naczynie przyzwoite, losem wyciągać każe, a jakim porządkiem wyciągnięte będą w każdym wydziale Królewsczyzny, na biletach zapisane, takimże samym porządkiem i koleją podawać je będzie do lustracyi, w każdym Wydziale, Lustratorom tegoż Wydziału. Porządek takiej lustracyi Królewsczyzn, losem oznaczony, ma być zapisany w Protokole Kommissyi.

4to. Gdyby którzy uprzywilejowani Possessorowie bez kolei z losu wypadający podali dzierżawy swoje Kommissyi Skarbowey do przedszego urzędzenia i przedania, tedy Kommissya przed innemi Królewsczyznami z losu wypadłemi urzędzać je zaleci, i w porządku niżej opisanym licytować będzie. Co wszystko naydalej w przeciągu lat trzech koniecznie dokończyć powinna.

5to. Dobranie i ugodzenie potrzebnych Lustratorom Ziemiomierców, Pisarzów, i innych tym podobnych pomocników, światła i cności samey Kommissyi Skarbowey poruczamy.

ARTYKUŁ V.

Szczególne urzędy poprzedzające sprzedaż Królewskiej, a w tym szczególne obowiązki Lustratorów.

1mo. Ogólną powinnością czasowego Urzędu Lustratorów, jest doskonałe urządzenie Królewskiej, do rozprzedania onych na wieczność; Co w następujących szczegółach objaśniamy: 1. Lustratorowie obowiązani będą pilnować zupełnego ukończenia wiszących jakiegokolwiek sporów prawnych między Królewskimi, i dobrami Ziemiańskimi, tudzież między Królewskimi, a Królewskimi, między Miastami wolnymi, czyli to o własność, czyli o prawdziwą granicę, według wyższego Artykułu III. Dla zupełnej zaś pewności granic, między Królewskimi, a Dobrami innej natury, tudzież między Królewskimi, a Miastami wolnymi, dopilnują ciż Lustratorowie, aby Królewskiej wszystkie, tam nawet, gdzieby sporów granicznych nie było, dokładnie rozgraniczone, i pewnymi znakami granicznymi oznaczone były w całkowitych obwodach swoich. 2. Gdzieby jakie spory niełatwione należeli, doniosą o tym niezwłocznie Kommissyi Skarbowey, a ta dopilnować ma przez Plenipotentów i Oficjalistów Skarbowych, aby spory takowe ostatecznie ułatwione zostały w Sądach, gdzie z Prawa należy. 3to. Kommissye Porządkowe obowiązujemy, aby na żądanie tych Lustratorów we wszystkim pomocą były, co do zupełnego urządzenia Królewskiej, tym Prawem przepisanego, dążyć będzie. 4to. Wewnętrzny stan osiadłości na niewzruszonych zasadach urządzają; mając za fundament ich Prawa i nadania, tudzież mając to w widoku, aby los Włościan i Rolników, uczynili pomyslnym i stałym, a oraz, aby w tey samey poprawie losu Włościan, wynaleźli nowe źródła powiększenia wartości Dóbr, dla przyczynienia Skarbowi Publicznemu dochodu.

2do. Co się tycze szczególnego urządzenia wewnętrznej Królewskiej osiadłości, Lustratorowie obeymą najprzód stan gruntów, i dla tego zaczną od Geometrycznego rozmierzania każdej Królewskiej, z wyszczególnieniem gruntów ornych, i łąk, pastwisk, i lasów, tudzież z oznaczeniem wszędzie różnicy Ziemi dobrej, średniej i podłej, nakoniec granice używalne między Wsiami, bądź iednej Królewskiej, bądź innej przyległej, na Mappie znaczone być mają. Gdzieby Lustratorowie znaleźli Mappy dokładne, stosowne do teraźniejszego przepisu Prawa, bądź kosztem Starostów, bądź Miast, albo Włościan przez Geometrów przysięgłych, bądź z Dekretów sporządzone, tedy takowe Mappy przez Geometrów sprawdziwszy, i do skali generalnej zastosowawszy, iako rzecz przyspieszającą robotę, przyjmą, a Kommissya Skarbowa iako za robotę ułatwioną, wyznaczoną nadgodę z porękawicznego, w proporcją tegoż porękawicznego, tym, którzy na te Mappy koszt łożyli, wypłaci, a do Skarbu z postanowionego porękawicznego, od kupującego na rzecz Skarbu odbierze. Tym czasem zaś, kiedy Geometrowie zatrudnieni będą robotą swoją, w przeciągu tego czasu sami Lustratorowie używszy przybranych pomocników, weydu w rozpoznanie działów gruntowych Włościańskich, i lasów Dworskich, ile z opisów podawczych, i lustracyjnych Inwentarzów, iako też i z wybadania od Gromad dociec będą mogli. Wyciągną ztąd zupełny opis podziału gruntów każdej osady, iaki jest w teraźniejszym używaniu, poznają Prawa, i nadania Włościańskie, a co znajdą dowodnego, porządnie u siebie zapiszą. Wypytaią się o wszelkie powinności, i zwyczaje, o daniny, opłaty, iakie rzeczywiście są w używaniu w Królewskich. Te u siebie znośić będą z powinnościami w Inwentarzach podawczych, i lustracyjnych zapisanemi. Dochody z Arend, czyli Propinacyi karczemnych

nych i z innych źródeł wszelkich, jakie się gdzie znajdą, dowodnie poznać mają, i zapisać. Nakoniec, iaka może być szczególna każdych Dóbr zaleta, z posady, z przyległości Miast i Portów, lub z innych szczegółów, każdemu miejscu właściwych, wartość dziedziczną przymnożyć mogących, to wszystko w opisie swoim umieszczą, aby w czasie gotowe u siebie znaleźli wiadomości, z których dalsze rozporządzenia wypadać będą.

3tio. Zasięgną także dokładney wiadomości w każdym Powiecie, iaka w różnych okolicach zwyczajem powszechnym ustanawia się cena wszelkich powinności i danin z Dóbr Ziemskich na wieczystą sprzedaż? iaki wzrost wzięła ta cena od lat kilku i kilkunastu? wymiarkują do iakiego stopnia mogłaby być podniesiona ta cena, w okolicznościach pomysłnych Kraju naszego, w czasie pomnożoney konkurencyi do wolnego nabywania Prawem Dziedzicznym Dóbr Ziemskich; użyją i tey pilności, aby corocznie ziechali na miejsce publicznych Kontraktów Obywatelskich, gdzie uważać będą, iak się zwykle ustanawia między Obywatelami, wieczysta cena Dóbr Ziemskich, z iakich źródeł, i w iaki sposób rachują się intraty, iaki jest pokup na Dobra? wyrozumiewać będą z światłych i cnotliwych Obywatelów, do iakiego stopnia słusna cena Dziedzictwa Królewskiego doprowadzona być może? Wszelkie zaś takowe wiadomości, porównania i obserwacye, czyli uwagi swoje własne w porządnym opisanu zachowają, aby z nich w czasie korzystali dla należytego wynalezienia szacunku Dóbr, gdy będą podawane do Licytacji.

4to. Gdy dzieło wymiaru Geometrycznego każdej Królewszczyzny w całości zakończone będzie, i Mappa w zupełnym porządku złożona zostanie od Geometrów, wtedy Lustratorowie sami, używając do pomocy Geometrów, Rachmistrzów i Pisarzów, zniesą wielkość gruntów Włościańskich i Dworskich z podania sobie już wiadomą i opisaną z rzeczywistą rozległością przez Geometrów wynalezioną. Dostrzegają zaraz z tego porównania, co za układ wypada w nowym urządzeniu takowych pomiarów stosownie do prawdziwey rozległości gruntów, a z drugiej strony względnie do liczby gospodarzów rolników, każdą osiadłość składających. Zachowają z zupełną dobrą wiarą i sprawiedliwością, co z Prawa, oraz nadań pewnych i prawnych należeć komu znaleźli. Lecz dla powszechnego i wspólnego dobra każdej osady, i dla stałych korzyści każdego Włościanina, takie wszędzie pomiary gruntów zrobić każą, iakich miejscowy porządek wyściągac będzie, ocalając każdemu własność gruntową, iaka komu służyła z nadania dowiedzionego, co do iey wartości; lecz gdzie potrzeba, używając słuszoney zamiany, Rolnikom nie dostateczny grunt posiadającym, nadadzą więcej roli z wolnych i pustych gruntów, zachowując w tym przynależny wzgląd i na miarę potrzeb rolnika, i na miarę ciężarów do roli przywiązanych.

5to. W każdej Wsi pomiary rolnicze, i grunta wszelkie do każdego wydziału gospodarskiego przyłączone, iako w Inwentarzu dokładnym, który za podawczy, przyszłemu Dziedzicowi służyć ma, opisane będą, tak na polach i miejscach wszelkich oznaczone być mają znakami trwałymi, których odnawianie w pewnych czasach każdej gromadzie wiejskiej zlecone będzie. Też same pomiary i wydziały Mappa Geometryczna wskazywać ma, którey po dwa exemplarze do każdego oddziału sporządzone być mają, aby ieden oddany był przyszłemu nabywcy, a drugi, aby w Archiwum Kommissyi Skarbowey był zachowany.

6to. Wszystkie Królewszczyzny podzielne być mają na części, to jest: na Folwarki i Wsie oddzielne, iedney osady Włościan na pół nieprzedzielając, w takim porządku, aby dzielnie rozprzedane być mogły, i razem w tym celu, aby rozłączone części osobno ocenione,

nione, i do Taryff Skarbowych wpisane, chociaż przez iednego nabywcę zakupione teraz będą, mogły na potym z łatwością rozdzielać się w sprzedażach, spadkach i działach Obywatelskich. Z tego też powodu starać się będą Lustratorowie, dzielić Królewszczyzny na najmniejsze, ile byż może, części do sprzedania, z tym iednak warunkiem: aby każdy Folwark, czyli części osobne zagospodarowanie składać mające, dostateczną wygodę gospodarską względem samego Dziedzica, i względem osiadłości gromadzkiej w ograniczeniu swoim znajdować mogły, nie dopuszczając takich podziałów, z których wynikałoby zmniejszenie wartości rozerwanych części, iaką one w związku swoim mieć mogą, i nadal dla Dziedzica i w czasie przedaży na podniesienie ceny wieczystey dla Skarbu publicznego. Te przestrogi w szczególności rozciągamy do Kuźnic wszelkich i innych takich Fabryk, które bez zwykłej pomocy przyłączonych Wiosek i lasów upadaćby musiały. Warujemy nadto: iż w takowym podziale Królewszczyzn na części osobne, do przedania łączone nie będą wiedną część, ani dwa Folwarki, ani też te kawałki Królewszczyzn, które się z sobą nie stykają, lecz są otoczone Dobrami inney natury. Nakoniec Lustratorowie zaimować nie mają w grunta Królewszczyzn do sprzedania tych wszystkich gruntów w Królewszczyznach, które nadydą, albo nadane Kościołom iakim i Cerkwiom, tak Unickim iako nie Unickim, albo w spokojnym onych używaniu dotąd dzierżane. Wszelkie zaś dochody Kościołom i Cerkwiom, tak Unickim, iako nie Unickim należące się w Królewszczyznach wyłączone byż mają z ogólnych Intrat Królewszczyzn. A gdzieby Kościoły lub Cerkwie Parafialne tak Unickie, iako nie Unickie, tylko potrzebowały nadania iakiego gruntu, lub połączenia onego w iedno, to Kommissya Skarbowa wraz z Kommissyą Porządkową miejscową na przełożenie Zwierzchności Duchowney, w mierney proporcji, uznawszy z Lustracji potrzebę, nadać będzie mogła. Nadanie zaś takowe przechodzić nie ma trzech włok gruntu, Włokę iedną na zamian trzech pól przeznaczając.

7mo. Zalecamy także Lustratorom Wydziału Woiewodztw Kiiowskiego, i Braclawskiego, aby zniósłszy się z Przewielebnym Biskupem Kiiowskim, i Kommissyami Porządkowemi wyż rzeczonych Woiewodztw, w Dobrach dawniey Królewskie zwanych w tymże Woiewodztwie Kiiowskim i Braclawskim leżących, miejsc dwadzieścia cztery oznaczyć na ufundowanie Kościołów Parafialnych obrządku Łacińskiego; w każdym z tych miejsc Lustratorowie oznaczają grunta, podług sposobności miejsca, na poświętne Kościoła, na Cmentarz oddzielny, rezydencyą Kapłanów, Szkołkę Parafialną, i inne budowy potrzebne, tudzież na ogrod, pole, i łąkę w trzech włokach zawierające się ustanowią pewny, i niezawodny coroczny dochod z intrat ogólnych w kwocie złotych trzy Tysiące, a sporządzone takowe dzieło, Lustratorowie przeszłą do Kommissyi Skarbowey Obojga Narodów, która po skutecznieniu zupełnym, *respective* tych miejsc, Prawa terazniejszego we wszystkich iego opisach, dochod takowy z dokładnym Inwentarzem na rzecz funduszu Zwierzchności Duchowney poda i we wszystkim Prawo pod tytułem: *Kościół Parafialne Łacińskie Dycezyi Kiiowskiej*, w tey okolicznosci nastąpione, Kommissya Skarbowa uskuteczni.

8vo. Gdzieby zaś były lasy, bory, błota, i grunta puste, a zbywające od zwyczajney potrzeby podzielonych części Królewszczyzn, te iedzieli sposobne nie są do wyrabiania towarów leśnych handlowych, oddzielone być mają do osobney przedaży, choć i na włoki; zaś lasy i bory sposobne do wyrobienia towarów handlowych, i do ustanowienia porządnego gospodarstwa lasowego, aby tym pewniey zachowane były, im porządniey będą mogły być używane, nie mają byż dzielone na drobne kawałki, ale na dostateczne do porządnego gospodarowa-

nia części i rozległości, według gatunku drzew, posady lasów, bliskości rzek spławnych i przyległości okolic; a Kommissya Skarbowa natchmiast zaleci Possessorom Królewsczyzn, aby lasy niszczone nie były, pod odpowiedzialnością, używanie ich tylko wolne na gruntowe potrzeby, i na potrzeby fabryk, lub tartaków, Lustracją opisane, dozwalać. Także, gdzie kontrakty z Skarbem zaszyły do terminu oznaczonego, Kommissya też kontrakty w całości zachowa, a odtąd żadnych czynić nie ma. Gdzie wstępy, czyli wręby do lasów mają dobra dawniejsze Ziemiańskie przez Prawa, lub Przywileje nadane, Lustratorowie, uważając proporcją między dobrami, do których las należy, a Dobrami, które mają wręb, czyli wstęp nadany, w myśl Prawa im służącego, oddziela część lasu dla Dóbr wstęp, czyli wręb mających, i takową swą opinią uczynionego oddziału lasu Kommissyi Skarbowey donoszą, która tę opinią potwierdzi, lub stosownie do Prawa poprawi. Tak podzielone Folwarki, czyli różne części Królewsczyzn, tudzież lasy, bory, i błota do podzielnego sprzedania wniesione być mają na oddzielne Mappy Geometryczne, a każda część w całym określeniu swoim wieczystymi granicami oznaczona zostanie.

910. Co się tycze opisu powinności danin i opłat Włościańskich, i jakie przysługują Dziedzicom należeć mają, te wyciągną z nadań pewnych i prawnych, i jakie tymże Włościanom służą, wedle objaśnienia przez Inwentarze Lustracyjne i przez Dekreta Referendarskie, lub Assessorskie, stosownie do pomiaru gruntów, i jakie przy każdym znajdują, albo z wolnych i pustych ról naddadzą, czyli powiększą: Nakoniec ciężary publiczne dotąd nad równość Dóbr Ziemiańskich przez Włościan w Królewsczyznach wnoszone, w daninę i opłatę gruntową przemienią, zaciągając do Czynszów pół podymne, a za uchylony podwojny zaciąg do Woyska (do którego Rekrut z ludności ustanawiamy) oraz za szczególny ciężar stanowisk Woyskowych i szarwarków nadzwyczajnych w potrzebach rządu, już odtąd nie do Królewsczyzn przywiązany, ale bez różnicy do całego Kraiu rozciągnięty, opłatę, czyli daninę przywoitą z słusznym umiarkowaniem postanowią, i do powinności gruntowych przyczynią, stosując się w tej mierze do Instrukcyi, i jaką od Kommissyi Skarbowey mieć będą. Dla ustanowienia zaś tych słuszných powinności, danin i opłat, ile onych różne odmiany w urządzeniu gruntów Włościańskich na wieczność wyciągać mogą, zwłaszcza gdzie nadania prawne, i jako i Dekreta Referendarskie, albo nie zaszyły, albo nie do przypadku należą, uważać będą Lustratorowie zwyczajy Woiewodztw, Powiatów i okolic różnych, stosownie do wielkości i dobroci gruntu, oraz szczególnych korzyści miejscowych. Bacność także mieć będą na stan Włościan, i na stan rolnictwa Dworskiego, aby w rozkładzie powinności gruntowych w Czynszach, w daninach produktowych i w robociznie, tak sposobności Włościan, i jak i potrzebie gospodarstwa Dworskiego dogodzili. Gdzie robocizna dla Dworu mniej potrzebna, z przyczyny liczniejszej osiadłości Wsiów, a szczupłości łąk Dworskich, albo całe nie używana okazalaby się, opłata zaś od gromad w samych pieniądzech zdawałaby się zawadna, dla pewności stałej intryty, tam zbożową daninę, mianowicie żyta, ieczmienia, i innych produktów dla Dziedziców przygodnych, lub w części, lub w całości, z pewnego pomiaru gruntów oznaczają. Wolno iednak będzie ułożyć się Dziedzicowi o takowe produkty przez ugodę dobrowolną, na kwotę pieniężną, a takowe ugody pod Prawa powszechne, stałość dobrowolnych kontraktów zabezpieczające, podpadać mają.

1010. Dla utrzymania w przywoitey sile rolnictwa Kraiowego i samych rolników, pomiary gruntów rolniczych Lustratorowie tak rozróżnią w opisanu Inwentarskim, aby wydziały gospodarzów rolników zawsze utrzymywane były w pewney nie rozzerwaney całości, równie

wnie także działły pól rolników, co stosownie do różnych Prowincyów i Woiewodstw rozumieć się ma, gdzie różne podziały na włoki, lub na grunta pługowe poczworne i parowe, albo inaczej zwane są w użyciu, ostrzegając: iż po zmarłym Ojcu grunt tego od pewney miary w drobniejszy rozdział iść niepowiniem.

11mo. Jako wszyscy Włościanie osiedli w tych Dobrach dotąd Dziedzictwa Rzplitey podległych, Prawem własności wieczystey grunta sobie nadane posiadają, które onym z ich potomkami służą, i przy takich Prawach na zawsze zachowani być mają z przywiązaniem do każdego wydziału gruntowego obowiązkami, tak z mocy tegoż prawa własności, gdyby który z Włościan grunt swój innemu sprzedać chciał, to iemu wolno będzie, aby tylko Dziedzicowi okazał, że dostatecznego Zastępnika na swoim miejscu osadza, i grunt nad oznaczoną z mocy tegoż Prawa, miarą nie zmniejszony iemu zostawie; na co Dziedzic przyzwolenie swoje na piśmie wyda bez żadney opłaty, aby to służyło nowemu nabywcy gruntu, za dowód prawny otrzymaney własności wieczystey tego samego gruntu i całego obywatelstwa po pierwszym osiągniętego.

12mo. Innym Ludziom na gruncie osiadłym, którzy nie tak z rolnictwa, iako z innego zarobku żyją, i Rzemiosłem jakim, lub innym przemysłem bawiąc się, bez trzymania roli, dorobek swój pomnażać mogą, iednak w pomoc do żywności i wygody swojej, część iaką gruntu utrzymują, albo otrzymać żądają na ogrody, sady, łąki, iako i na małe obsiewy zbożowe, Prawem nadania wieczystego, bez przeszkody Dworem i gromadom takowe grunta służyć mają za słuszną opłatę Czynszu lub inney daniny, czyli robocizny iakiey, która ma być wyszczególniona względem każdej części. Częściami gruntu, byle nie więcej na jednego przypadają iak dwie włoki na trzy pola, Dzieci po Rodzicach dzielić się mogą, i w każdym czasie takowe części podzielnie właściciel, za wiadomością Dziedzica, komu innemu sprzedać jest moco, z warunkiem opłacenia przez nabywcę czynszu, bądź daniny, albo pełnienia powinności, iako z każdej części należy. Wszyscy zaś Ludzie gruntu nie trzymający, i pod żadnym kontraktem nie zostający, wolni od wszystkich obowiązków Włościańskich, względem przyszłego Dziedzica zostawać mają, iedynie tylko Zwierzchności miejscowej podlegając, dopóki na gruncie zostawać będą.

13to. Gdzie Propinacya w przywileju Lokacyjnym Miastom wolnym nadaną być okaże się, t m na zysk ogólny całego Miasta, iako własność publiczna i powszechna Mieyska, zostawiona będzie, i lustrowana, ani do Summaryuszu intrat przez Lustratorów wprowadzona być nie ma. Lecz gdzie w Przywilejach lokacyjnych propinacya Miastom pozwoloną okaże się, z obowiązkami opłacania Kapszczyzny, czyli garcowego, kotłowego, warowego, słodowego lub młynowego od pewney iakiey miary zboża wyrobionego, lub trunku wyszynkowanego, tam cały dochód z propinacyi Lustratorowie podług Lustracyjów na rzecz Skarbu, i Uprzywilejowanych Possessorów wyciągną, oraz do Summaryuszu intrat każdej Królewsczyzny przyłączą. Również Intraty Starościńskie z Czynszów Mieyskich, i z innych źródeł wynikające, i pod różnymi nazwiskami będące, wszelkimi dowodami mają być wyjaśnione, i stosownie do zapadłego Prawa o Miastach mają być ustanowione. Zatem w szczegółach swoich, ile ich zamyka się w obrębie gruntu Mieyskiego, będą wpisane, i do Summaryuszu Intrat każdej Królewsczyzny osobno przyłączone.

14to. Po ustanowieniu powinności, danin i opłat wszelkiego rodzaju od Włościan z każdego pomiaru należnych, i z wszelkiego nadania wynikających, po urządzeniu zupełnym przyszło-Podawczego każdej Wsi Inwentarza, przystąpią Lustratorowie do ułożenia ceny wszelkich danin i robocizny lub wysiewów, iako w każdym miejscu

według prawideł wzwyż przepisanych na wieczystą sprzedaż Dóbr stanowić się może. Ztąd wyrachowaną na pieniądze Summę wyciągną i wszelki inny dochód z Czynszów, z Arend, z Przepinacyi, albo z Kuznic, czyli innych Fabryk, i takichkolwiek źródeł gruntowych wynikający opiszą. Nakoniec z tego wszystkiego Summaryusze Intra-ty w gatunkach swoich mianowane ułożą, i dochód całkowity w ogólną Summę ściągną, względnie do każdej części, albo Folwarku, iak z rozdziału sprzedażnych części i z ograniczenia wypadło. Ocenią przyzwoicie wartość lasów, borów, błot, i gruntów pustych do osobnego przedania oddzielnych, podług Punktu 6. tegoż Artykułu. Dołożą ieszcze w tym Summaryuszu, iesze które Dobra szczególną iaką zaletę mają z przyległości rzek splawnych, Miast handlowych, albo z bliskości sąsiedzkiego pogranicza, przez co słuszną ich cena podniesiona być może.

15to. Tym sposobem dopełniwszy Dzieła Lustracyi każdej Królewskiej, Lustratorowie, zaraz po ukończeniu onego, przeszłą do Kommissyi Skarbowey O. N. ieden Exemplarz dzieła Lustracyi przez siebie podpisany, z przyłączeniem do każdej oddzielney części Summaryuszu; a drugi takż złożą w Kancellaryi Kommissyi Porządkowey miejscowey Ziemi, lub Powiatu, do którego zlustrowana Królewszczyzna należy; Trzeci zaś na gruncie zostawią.

ARTYKUŁ VI.

Porządek sprzedaży Królewszczyzn inż urządzonych.

Wszystkie Królewszczyzny, które podług wyższego opisu zlustrowane i urządzone zostaną, Kommissya Skarbowa O. N. sprzedawać ma na wieczyste Dziedzictwa, a to w miejscu, w czasach, i w sposobie iak następuje.

1mo. Miejsca do tej sprzedaży przeznaczają się w Koronie Warszawa, w Litwie Wilno. A ta sprzedaż ma się zawsze odbywać przez Licytacyą, w której ten zyska pierwszeństwo Dziedzictwa, kto najwyższą cenę ofiarować będzie, przy dopełnieniu przepisanych tym Prawem warunków.

2do. Sposób Licytacyi używany będzie taki, iaki nowym Prawem o Licytacyach publicznych opisany zostanie.

3tio. Urządzone i na części podzielone Królewszczyzny wakujące, najpierw do licytacyi podane będą, tudzież i te, które Uprzywileiowani Dzierżawcy, czyli ich Prawa Nabywcy, nie czekając kolei z losu wypadającej, sami do prędszego urzędzenia i przedania dobrowolnie podali. Po tych zaś, Królewszczyzny inne, które z losu do urzędzenia w kolei wypadły, według Artykułu IV. Punktu 3go.

4to. Kommissya Skarbowa O. N. zawsze przed terminem Licytacyi, przynajmniej na trzy Miesiące, ogłaszać ma w Uniwersałach, iakie Królewszczyzny, w którym Woiewodztwie i Powiecie leżące, na iakie części podzielone, a z nich każda część wiele dochodu, wiele Osady, wiele Ludności, wiele włok ziemi zawiera, przychodzić mają do następney Licytacyi. Takowe Uniwersały Kommissya Skarbowa podać najprzed rozkaże do Aktów Publicznych Warszawskich, a potym rozsyłać one będzie do Kommissyi Porządkowey, a przez nie do Parafi *via Cursoria*. Nadto poda także Kommissya obwieszczenie do Gazet; i oprócz tego wypis rzeczy z Uniwersalów wyciągnięty, do druku podany przy Gazecie rozdać każe. A z przesłanych Uniwersalów zaświadczenie odbierać będą Kommissye, tak Skarbowa, iako i Porządkowe.

5to. Na ieden termin przynajmniej dziesięć Królewsczyzn w Koronie, i tyleż w Litwie, Kommissya Skarbowa do Licytacji poda.

6to. W Warszawie sama Kommissya Skarbowa O. N. w składzie swoim uskutecznić będzie przypadające na terminach Licytacye, z pomocą Offycyalistów swoich, a nawet z pomocą Lustratorów według swojego wyboru, jeżeli tego znajdzie potrzebę. Do Litwy zaś wybierze Kommissya przez wota sekretne z składu swojego dwóch Kommissarzów Prowincyi Litewskiej, i dwóch z Prowincyi Koronnych, którym w pomoc i Lustratorów i Offycyalistów, Skarbowych oznaczy. Ci na Termina Prawem oznaczone znajdować się powinni w Wilnie z wszelką gotowścią do rozpoczęcia Licytacji w dniu przepisany; i te odbywać będą tak, iak sama Kommissya w Warszawie.

7mo. Rozdzielne części Królewsczyzn w podziałach swoich urządzone i opisane, rozdzielnie także mają być licytowane i do Taryf Skarbowych zaciągnięte, chociażby, ieden nabywca zakupił więcej części, godząc się o cenę podzielnie, czyli rozdzielnie licytuując część każdą; a wolno będzie ubiegać się do tego nabycia wszystkim Obywatelom, którym Prawa Kraiowe wolnego nabycia Dóbr Ziemskich dozwalaia.

8vo. Cudzoziemcy także bądź Szlachta, bądź Mieszczanie, którzyby w Polsce osieść chcieli, zrzekłszy się do życia swego wszelkiej służby u Monarchów Zagranicznych, bądź Woyskowej, bądź Cywilney, będą mogli zakupić Dobra rzeczona podług warunków w tym Prawie zawartych; którzyby zaś z Cudzoziemców nabyli Dóbr tej natury w Polsce lub w Litwie, tedy po nabyciu przed przyściem do possessyi, mają przysiąc na wierność Rzepltey, a po pięciu latach zasiedzialości w Kraiu, Indygenaty, lub Nobilitacye bez odmówienia na Seymie otrzymaią, i wszelkich swobód, Prerogatyw, i Urzędów Szlacheckich, z mocy Prawa tego, wszelkie uczestnictwo w zupełney równości z Szlachtą Kraiową mieć będą z Potomkami swoimi, chociaż przed przyściem ich do Kraiów Rzepltey urodzonymi. Gdyby zaś z wyż wyrażonych Cudzoziemców kupił który Dobra tej natury na samym pograniezu, tedy Dóbr takowych na pograniezu leżących nie będzie mógł przedać, tylko Obywatelowi, któremu Prawo pozwala nabycia Dóbr. Królewsczyzny nad Morzem leżące, a w których Kommissya Skarbowa uznałaby możność założenia Portu, przedane być nie mają.

9no. Intrata z Propinacyi, Czynszów, Osypów, i wszelkich danin, lub robocizn, z Miast Dekretami Sądów Assessorskich na gotową opłatę otaxowana, nie ma być sprzedana, lecz prosto do Skarbu od czasu zapadłych Dekretów czterema ratami wnoszona. Grunta zaś, i Wóytostwa, które Sąd Assessorski w lokacyach Miast na rzecz Skarbu przysądzi, gdy przez licytacyą sprzedane będą, natury własności Mieyskiej nie zmienia. Wzajemnie, gdzieby w Miasteczkach Dziedzicznych części Królewskie znajdowały się, te przez Licytacyą sprzedane, przy naturze własności Ziemskiej zachowane będą. Te zaś Grunta Królewskie, które są przez Starostów posiadane, a nie wchodzą w obręb lokacyi Miasta, chociaż z Gruntami Mieyskiemi stykaią się, mają być osobno odłączone i sprzedane, sposobem Dziedzictw. Grunta zaś, i Wóytowstwa w Wolnych Miastach, które są Dziedzicznym Prawem posiadane, i Przywilejami przed-Uniowemi zabezpieczone, iako naturę Dóbr Dziedzicznych mające, w Prawach swoich nieparuszone zostaną.

ARTYKUŁ VII.

Wypłacenie należących Skarbowi Summ, za kupione Królew- wyszczyny, i użycie tychże Summ.

1mo. Kupujący iakąkolwiek część, albo więcey części z Królewyszczyn, stosownie do zamiaru tego Prawa piątą część wartości, czyli ceny, iaka przez lustracyą wynaleziona zostanie, i przez Kommissyą podana będzie, wnieść ma zaraz po licytacyi kupionej przez siebie Królewyszczyny do Skarbu Rzeczypltey. Od resztującey zaś summy szacunkowey i licytacyiney wraz zrachowaney, napotym procent do Skarbu opłacać ma. Kupujący zaś osobną część boru, lub lasu handlowego, całą summę za wartość tego lasu, Dziedzictwa, i Ziemi wnieść ma do Skarbu.

2do. Wniesienie do Skarbu piątey części za Dobra, iako i zupełney ceny za oddzielne lasy, rozumieć chcemy, bądź w opłacie natychmiast gotowych pieniędzy, bądź w kaucyach, bądź w pewnych skryptach, czyli obligach Obywatelskich w dostateczney ewikcyi na Dobrach Ziemskich, z terminem oddania summy i procentu od niey piątego, w Rok naypóźniey; co gdyby na terminie oddane nie było, ma bydź exekwowane sposobem delaty na Dobrach ewikcyi poddanych; którego prawidła Kommissya Skarbowa pod odpowiedzialnością z kaźdey osoby przestrzegać ma.

3tio. Summę za cenę Dóbr przy kaźdey Królewyszczynie zostaiącą, w zwyczajnym u nas rachunku, z proporcyi procentu pięć od sta, czyli za procent roczny, licząc na wieczność procent dwudziestoletni wyciągniętą, powiększoną mieć chcemy w proporcyi zniżenia procentu od pięciu do czterech od sta, iaki od summ wszystkich, które po uczynionym wyżej odtrąceniu na tych Dobrach zostaną, na zawsze oznaczamy: Przeto summy kapitałne na tychże Dobrach zostaiące, przyczynieniem iedney czwartey części powiększone bydź mają tak, aby w kupnie Dóbr za procent iednoroczny liczony był na wieczność procent dwudziesto - pięcioletni, a od summ tak wyrachowanych, niewięcey, iak po cztery od sta na przyszłość bez żadney na zawsze odmiany.

4to. Dziedzice Dóbr teraz od Rzeczypospolitey w Dziedzictwa przemienionych, co Rok opłacać będą w czterech ratach, to iest: w Miesiącach, Styczniu, Kwietniu, Lipcu, i Październiku, zacząwszy w ćwierć Roku, od obciążenia Dóbr w dziedziczne posiadanie, a to zawsze pod zwykłym rygorem delaty, wedle opisu Prawa.

5to. Nadto dla słusznego zwrócenia Skarbowi Rzeczypospolitey złożonych kosztów na urządzenie Królewyszczyn w porządku wieczystey sprzedaży, z kąd i dla nabywców nowych Dziedzictw nie wspólite wynikaia korzyści, zwłaszcza kiedy z nabyciem Dóbr Geometryczne Mappy bez osobnego kosztu mieć będą, kaźdy nabywca nowy Dziedzic, zamiast zwykłego porękwicznego po Zł: 18. od kaźdego tysiąca złotych zupełney summy, iaka za wartość Dóbr wypaźnie, zaraz przy licytacyi swojej do Skarbu wnieść: Tranzakcyę zaś wieczyste Kommissya Skarbowa Obojga Narodów bez opłaty Stęplowanego Papieru sporządzi, a zapis pozostałey na Dobrach summy, także bez opłaty Papieru Stęplowanego od kupującego odbierze, i do Akt przyzwoitych Dobrom podać każe.

6to. Szacunkowy kapitał z sprzedaży Królewyszczyn wynikaiający, i na tych Dobrach zachowany, zasób Skarbu gotowego oznaczać będzie, i iedynie w gwałtowney potrzebie na obronę Kraiu, w przypadku Wojny iuż deklarowaney, w części dziesiątey ruszony bydź może, lecz nie inaczey, tylko za poprzedzaiącym wyrokiem Seymu iednymy-
snością

ślnością, albo większością zdań. W żadnym zaś innym przypadku użycie iakieykolwiek części tego Skarbu miejsca mieć nie ma, a Władza Wykonawcza, nigdy pod żadnym pozorem dotykać się tego Kapitału domysłem swoim mocna nie będzie, pod surowością Praw *de Crimine peculatus* przepisanych. Podobnież dochód cały z procentu od Kapitału tego na Dobrach zachowanego, po wyśściu, lub uspokoieniu Praw Uprzywilejowanych Possessorów, iedynie, i szczególnie na potrzeby Wóyska Rzeczypospolitey, i utrzymanie onego Prawem niniejszym przeznaczamy. Również na ten koniec przeznaczamy, i procenta od summ, które z opłacenia piątej części wartości Dziedzictwa do Skarbu weyda.

7mo. Aby zaś nienaruszone zachowanie tego Skarbu, szczególnie na obronę powszechną w zasób odłożonego, iak najmocniey zabezpieczone być mogło, i aby w powszechney ufnosci Narodu utwierdzone zostało; warujemy wyraźnie: iż na żadne dary, na żadne iakieykolwiek nagrody, albo ofary, nie tylko komukolwiek z powodu iakiey bądź zasługi, ale ani Nam Królowi, i Następcom Tronu, w żadnym składzie Seymu, Skarb ten naruszonym być nie może, pod tą samą ścisłością warunków, iakiemi pewność, i stałość tych nowych Dziedzictw podług Artykułu II. ubezpieczona została.

8vo. W przypadku użycia kapitału tego, w części iakiey na obronę Kraju, iedynie za wyrokiem Seymu, iako iest w Poprzedzającym punkcie ostrzeżono, nie inaczey Kommissya Skarbowa wyciągnąć będzie mogła przeznaczoną sumnę, tylko w równym rozkładzie na wszystkie Dobra teraz w Ziemiańską własność przemienione, tak, aby w iednakowym uproporcyonowaniu pewney ilości od sta, każdy Dziedzic z summ szacunkowych część upłacił, względnie do każdego oddziału Dóbr Taryffami wyszczególnionych, i to nie od razu, lecz w pewnych oznaczonych przez Kommissyą czasach dostatecznie przedłużonych, i sposobności gospedarskiey dogadzających, tudzież z powiną bacznością na to, aby ogólna w Kraju cyrkulacya pieniężna żadnego gwałtownego wzruszenia nie ucierpiała; ile zaś summ szacunkowych upłaconych będzie, od tyła procent iuż na potym odpadnie, o czym Dziedzice Kwitami Kommissyi Skarbowey każdemu z osobną oddziałowi Dóbr służącemi zapewnieni być mają.

9no. Kiedy zaś Skarb publiczny w czasie następnym zwróci podniesione summy na te same Dobra, w takim rozkładzie, iak były podniesione, Dziedzice na odwrót przyjąć one powinni będą, aby wie-dnym zawsze porządku, i w całości ten Skarb gotowy, przy tych samych Dobrach zostawał. Przeto, iezeli tym czasem w miejscu podniesionych summ Dziedzice dług iaki zaciągnęli, ten dług zwróconemi od Skarbu Publicznego summami zniesiony będzie.

A R T Y K U Ł VIII.

Wymiar nagrody dla Lustratorów.

1mo. Po dopełnionym dziele przedaży Królewsczyzn, Lustratorowie wymierzoną mieć będą pracy swoiey nagrodę z porękawicznego poprzedzającym Artykułem oznaczonego; iaka zaś summa z tego porękawicznego wypadnie, tę razem zliczoną Kommissya Skarbowa podzieli między Lustratorów, Geometrów i Offycyalistów z ramienia swego przydanych w proporcją wielkości i doskonałości pracy każdego, takową iednak nagrodę Kommissya Skarbowa w części *anticipative* zaliczyć może z Skarbu Lustratorom, Geometrom, i Offycyalistom tego żądającym, a takowego wydatku Tabellę na każdym Seymie podawać będzie.

ARTYKUŁ IX.

Wymiar sprawiedliwości dla Uprzywilejowanych Dzierżawców, i ich Prawa nabywców.

Ocalenie sprawiedliwości dla Starostów i wszelkich Uprzywilejowanych Dzierżawców, którzy Królewskczyzny posiadają, lub do osiągnięcia ich po zejściu teraźniejszych Dożywotników służące sobie mają Prawa, tudzież ich Prawa nabywcom, tym sposobem dopełnione mieć chcemy.

1mo. Wszyscy Uprzywilejowani Dzierżawy Królewskczyzn, lub ich Prawa nabywcy nie będą ruszeni z Possessyi Królewskczyzn swoich, dopóki z porządku tym Prawem przepisanego przedaż wiczy- sta nie nastąpi.

2do. Po nastąpioney przedaży, należytość ich ocalona im będzie albo w dochodzie corocznym, iak im służy, albo w ogólnym opłaceniu dożywocia, czyli innego Prawa doczesnego, z wolnością dla nich, aby sami obrali, co zechcą, w sposobie i pod warunkami, iak następuje.

3tio. Przestający na dochodzie corocznym, dopóki ich Prawa nie zgasną, w iakiey proporcyi z mocy Przywilejów, i Prawa na teraźniejszym Seymie zapadłego, dochod z Królewskczyzn posiadali, w takiej samey proporcyi zupełną część z Intrat Miejskich, iakie się z nowey lustracyi okażą, z dochodu procentowego od Summy za Dziedzictwo Wsiów, iaka za zupełną wartość Dóbr przez Licytacyą ustanowiona będzie, zachowaną sobie mieć będą na wszystek czas, iaki ich Prawa i Przywileje zaięły, to iest: Uprzywilejowani Prawem lennym, czyli na pokolenia mający proste Prawo dożywocia, lub na więcey dożywociów rozciągające się nadania, zupełnie połowę odbierać będą, aż do wyścia służących im Praw. Mający Prawo Ekspertywy, gdy przydą do użycia Prawa swego, półtory ćwierci. Emfiteuci, którzy są w Possessyi ósmą część, równie Emfiteuci, którzy nie są ieszcze w Possessyi, gdy przydą do użycia Prawa swego, ósmą część dochodu odbierać będą; lecz z przedaży lasów i borów oddzielnych od gospodarskiej potrzeby Dóbr, iako Przywilejami pod użyczkowanie Dzierżawców nie zaiętych, żadnego udziału, ciż Uprzywilejowani mieć nie będą.

4to. Tę należytość odbierać będą, którzy zechcą, prosto ze Skarbu publicznego pod odpowiedzialnością Kommissyi, która mocą Prawa tego obowiązana będzie stosować się do żądania i układu Uprzywilejowanych, czyli ich Prawa nabywców, iaki oni sami w czasie podadzą, to iest: czyli zechcą być płacony z Kassy generalney, czyli przez assygnacye Kommissyi do Kass Prowincjonalnych; albo gdy żądać będą potrącenia sobie tej należytości w podatkach iakichkolwiek z Dóbr ich do Skarbu publicznego corocznie płaconych, i zrobią w tym celu stan i układ z Kommissyą Skarbową, na co szczególny Protokół czyli Xięga rachunkowa przez Kommissyą Skarbową ustanowiona będzie, i zamiana przyzwoitych Kwitów nawzajem następować ma.

5to. Którzy zaś uprzywilejowani, i ich Prawa nabywcy obiorą sobie wypłacanie należytości swojej przez nowych Dziedziców, ci dla więkzsey pewności swojej zarękę mieć będą w części Summy wniesionej przez nowych nabywców Dóbr do Skarbu Rzeczypospolitey, opłaceniem piątey części wartości szacunkowey Dziedzictwa, gdy dostateczną okażą ewikcyą. A ta Summa przy nich zostanie, aż do zgaśnięcia ich Prawa. Po którym do Skarbu publicznego powrocona będzie, pod exekucyą sposobem delaty, na Dobrach tej ewikcyi podległych.

6to.

6to. Przeznaczając zaś na wspomnianą zarękę pewności dochodu dla Dożywotników połowę Summy z piątej części Dziedzictwa wniesionej do Skarbu, co oznacza względnie do połowy dochodu dożywotnikowi należnego, procent czteroletni, iak się z przyszłej Lustracyi okaże. Więc w równej proporcyi dla mających Prawo Expektatywy, z teyże Summy przez nabywcę do Skarbu wniesionej, gdy przyjdą do użycia Prawa swego, udział na równą dla nich zarękę wyznaczamy, to iest: półtory ćwierci z teyże wniesionej za wartość Dziedzictwa Summy. Emfiteutom nakoniec w Possessyi będącym, i Emfiteutom, którzy ieszcze do użycia Prawa swego przyść mają, w teyże proporcyi dochodu im służącego pół ćwierci, czyli iedną część osmą z rzeczoney Summy od nabywców Dóbr do Skarbu wchodzący, równie w zarękę ich dochodu, przy okazaniu należytego bezpieczeństwa, odebrać dozwalamy.

7mo. Ile zaś komu należy procentu, po odtrąceniu tey ilości, iaka z prowizyi od Summy przy każdym zostającej wychodzi, to nowi Dziedzice z pokazania od Kommissyi Skarbowey, na odpowiadających tey należytości procentach oznaczonego, przepisaniem tą Ustawą ratami upłacać będą Uprzywileiowanym, czyli ich Prawa nabywcom, składając należący im procent w Kommissyi Porządkowey własnego Powiatu, i biorąc od Kommissyi zaświadczenie, wraz z kwitem od Uprzywileiowanych; Bez złożenia zaś takiego świadectwa dopełnionej dla Uprzywileiowanych opłaty, przy płaceniu przepisanych w Artykule VII. Rat Skarbowych, ciż nowi Dziedzice kwitu w exakcyi zyskać nie będą mogli, i delacie do exekucyi Woyskowej podpadać będą. A w tym przypadku Uprzywileiowani, mając zawód od nowych Dziedziców, mocni będą potrącić należytość swoją z Summy za rękoymią onym służącej. Ci zaś nowi Dziedzice dopełnić tey ewikcyi, wszelako obowiązani będą, czego gdyby nie dopełnili, i aż do terminu drugiej raty też wypłacenie odwlekli, tedy Uprzywileiowani mając w ręku swoich, czyli pod zapisem na użytek swoy Summę, z tey sobie wszystkie zawiedzione raty potrąca. Jeżeli zawodni Dziedzice w drugim roku końca z niemi nie uczynią, i zupełnie ich nie zaspokoją, albo o zrzeczenie się doczesnego ich Prawa dobrowolney z niemi ugody nie zrobią; tedy przekonani o to od zawiedzionych w Kommissyi Skarbowey *Processu summario*, z Regestru Skarbowego, który w przeciągu trzech Miesięcy ostatecznie skończony bydz powinien, przez Dekret teyże Kommiss. i Dziedzictwo tych części utracą, z których przekazany dla Uprzywileiowanych procent zawiedli, a reszta Summy u Uprzywileiowanych pozostałej, w nadgodę powiększonego zawodu, i prawnych wydatków własnością ich zostanie. Kommissya zaś te same Dobra na nowo licytować będzie, w sposobie, i pod warunkami tą Ustawą przepisanimi. Takimże sposobem na nowo dla Uprzywileiowanych procent zabezpieczy, albo ze Skarbu publicznego oznaczy; gdy oni sami tak zechcą, według Punktu 4go tego Artykułu.

8vo. Chociażby zaś Summa na rękoymią dla Uprzywileiowanych przeznaczona w Skarbie Rzplitey została, dla nie okazanej przez nich ewikcyi; iednak z tey samey Summy Skarb publiczny tak nadgradzać ma Uprzywileiowanym poniesiony od nowych Dziedziców zawód, iak inni co Summy w zarękę wzięli, i według Punktu poprzedzającego sami sobie z przepisu tego Prawa nadgradzili.

9no. Kiedy Uprzywileiowani Dzierżawcy, lub ich Prawa nabywcy, sami przez licytacją otrzymają dziedzictwem Królewsczyczną, którą posiadali, albo iey część iaką, używać będą dobrodzieystwa tego Prawa w opłaceniu piątej części szacunkowey za wartość Dziedzictwa zachowując przy sobie część teyże Summy, w proporcyi Punktem szo-

stym tego Artykułu opisany, gdy tylko okażą przed Komisją Skarbową dostateczną ewikcyą, z mocy której po zgaśnięciu Praw ich doczesnych, następcy ich lub Ewiktorowie też Summę do Skarbu publicznego wnieść zaraz obowiązani będą, pod ostrością exekucyi, sposobem delaty na Dobrach ewikcyi podległych. Takowi zaś Uprzywileiowani Possessorowie, lub ich Prawa nabywcy, którzy przez licytacyą otrzymają Królewsczyznę, należącą tylko podług Prawa częścią do Skarbu wnieść będą, a swoją należytość sobie zachowają.

10mo. Którzy z uprzywileiowanych Dzierżawców, lub ich Prawa nabywców żądać będą opłaty dożywocia swojego, czyli wspólnych, albo następnych dożywociów dla ich Potomstwa służących, ci zaraz po odbytych Dóbr, które oni posiadają, lustracyi, oświadczyć to mają na piśmie przed Lustratorami, i wziąć od nich na to zaświadczenie. A Lustratorowie przy złożeniu w Komisji Skarbowey; dzieła każdej Lustracyi, złożą i te żądania od Uprzywileiowanych podane. Komisya zaś w osobny Protokół takowe uprzywileiowanych Dzierżawców żądania zapisze. W niesposobności oświadczenia takowych żądań przed Lustratorami, naydalej przed licytacyą, podać je mają ciż Uprzywileiowani do samey Komisji Skarbowey, którzy zaś później podawacby się chcieli do przyięcia Summy za dożywocia, lub inney natury Prawa doczesne mający, dobrodzieystwa tego zyskiwać nie będą.

11mo. Opłata Praw Uprzywileiowanych Dzierżawców, taka się postanawia. Za proste pojedyncze dożywocie procent siedmioletni, iaki Lustracya w porządku przedaży dopełniona wynajdzie, względnie do połowy całkowitego dochodu, z prawa Uprzywileiowanemu należney; gdzie zaś zachodzi *Jus in solidum*, czyli Prawo dwóch Osób Męża i Zony, wspólnie dożywociem zaszczyconych, bądź to przez wspólny Przywilej dla obojga Małżonków razem służący, bądź przez osobny Przywilej *Juris communicativi* wspólność Prawa, czyli Prawo na przeżycie nadający, tam procent takowyż z Lustracyi wynaleziony dziesięcioletni opłacony będzie; Ostrzegamy iednak, iż gdy Skarb Prawo Uprzywileiowane dożywocia spłaci, dopóty następnego Prawa spłacać nie będzie, póki Prawo spłacone nie zgaśnie, który porządek względem Expektantów, Emfiteutów, w Possessyi będących, i tych, którzy jeszcze w Possessyi nie są, zachowany bydź ma. Nakoniec co do Dzierżaw Królewsczyzn, bądź Prawem lennym nadanych, bądź do wybrania Summ wypuszczonych, i z mocy Prawa przez Dekreta ostatney Instancyi przyznanych, tym Possessorom zostawia się wolność osobnego ugodzenia się z Komisją Skarbową Obojga Narodów o opłatę ogólną służących sobie, podług Praw, i nadania, dożywociów; Gdyby zamiast corocznego procentu im służącego, raczey Summą kapitalną Prawa swoje opłacone mieć chcieli, w takowe ułożenia z pomienionemi Possessorami wchodzić Komisya Skarbową Obojga Narodów na użytek Skarbu mocna będzie. Mający zaś Prawo Expektatywy za dożywocie pojedyncze, procent półtory ćwierci im służący, także za lat siedm w ogólney opłacie dożywocia swego mieć będą.

12mo. Emfiteutowie, lub ich Prawa nabywcy z nadania Seymu 1775. Prawa swoje mający, którym z Uchwały Seymu terażnieyszego część osma dochodu służy, bądź oni dawniej, bądź też później do posiadania Dóbr przyszli, jeżeli zechcą, dziesięcioletni procent sobie służący, za całkowite swoje Prawo mieć będą wypłacony. A ci, których Prawa Emfiteutyczne jeszcze skutku nie wzięły, na ten czas takową opłatę zyskiwać będą mogli, kiedy już istotny skutek ich Prawa otrzymałyby miały, po zgaśnięciu Praw innych rozciągających się na teżyż Królewsczyźnie.

13tio. Te zaś Summy z procentu siedmioletniego, czyli dziesięcioletniego za dożywocia oznaczone wypłacać będzie Komisya Uprzywileiowanym po sprzedaniu Królewsczyzn, które oni posiadali, z Summ

z Summ przez nabywców do Skarbu wnoszonych za Dziedzictwo tychże Królewskich w opłaceniu od nich piątej części wartości Lustracyjnej.

14to. Gdy Uprzywilejowani Dzierżawcy, lub ich Prawa nabywcy, podawszy się za żądających opłaty Dożywocia, potym Królewskiej jakowe zaliczyli, bądź te, które sami posiadali, bądź inne, a w opłaceniu piątej części wartości Dziedzictwa tym Prawem przepisanej, przekazać zechcą Skarbowi Rzeczypospolitej Summę szacunkową swojego dożywocia, albo część onej według przypadku potrzeby, w jakiej się znajdą; Kommissya Skarbowa do takiego ich układu przychylić się obowiązana będzie, aby tylko w tym czasie Królewskiej przez nich posiadanej, do Licytacji także przychodziły. A gdy Kommissya Skarbowa O. N. podług Prawa terażniejszego spłaci Dożywocia Uprzywilejowanych Possessorów Królewskiej, nie będzie mogła połowy spłaconej im Intraty póty expensować, póki Summyna spłacenie włożonej, zupełnie z tychże Intrat nie odzyszcze, i tym końcem Summy z Intraty po spłaconych Dożywociach do Skarbu przychodzące, Obywatelom dostateczną ewikcyą mającym na Procent oddawać będzie.

15to. Królewskiej Kontraktem Emfiteutycznym przez Kommissyą Skarbową sposobem Licytacji, z mocy Prawa na lat 50. wypuszczone, też Kommissya sprzeda na Dziedzictwo tym, którzy je przez Licytacją otrzymali, lub ich Prawa nabywcom, jeżeli za wartość Dziedzictwa, zamiast nowej Licytacji, naddadzą dziesiątą część wyżej nad intratę, jaką rzeczonym Kontraktem przyjęli; wszystkie zaś inne warunki i uroczystości względem tej przedazy zachowane będą, iak względem ianych Królewskiej, nakoniec części według podziału w Taryfę wpisane być mają. Gdyby jednak, którzy z takowych Possessorów za Kontraktem Kommissyi danym Królewską posiadających, ten warunek naddania totej części uciążliwym dla siebie znaleźli, i nie życzyliby sobie otrzymać w ten sposób Dziedzictwo, a żądaliby utrzymać się przy Kontrakcie, tedy Prawo ich na obojstronnej ugodzie, a razem i na Urzędowej czynności zasadzone, w całości zachowane im będzie, i dopiero po wyjściu ich Kontraktu te Dobra sposobem terażniejszą Ustawą przepisany, sprzedane być mają. W Królewskich, które przez Licytacją na lat 50. w Dzierżawę przez Kommissyę Skarbowe są puszczone, i których Dziedzictwa aktualnie przez Licytacją Possessorowie nabyć nie chcą, owszem przy Emfiteutycznym Kontrakcie zostać pragną, Lustratorowie żadnych odmian czynić nie mają. Przeto Inwentarze w takowych Królewskich do Licytacji sporządzone, w swej mocy utrzymane mieć chcemy.

16to. Summy Obywatelom z strony Rzeczypospolitej na Królewskich Prawem terażniejszego Seymu upewnione, po dopełnieniu tychże Królewskiej przedazy, Właścicielom Summ ze Skarbu Rzeczypospolitej publicznie wypłacone mieć chcemy; te zaś Summy, które jeszcze pod roztrząszenie Stanów przyiść mają, do czasu Rezolucyi Stanów zawieszamy.

17mo. Kredytorowie, którzy za Dekretami przysądzone mając Summy przez Tradycją zaięli, i trzymają aktualnie Starościńskie Possessy, iako po zupełnej konwikcji, i bezformowania nowego, składane w Kommissyach Porządkowych Intraty Uprzywilejowanych Possessorów za Kwitami swemi, odbierać mają, aż do wybrania Summ przez Dekreta przysądzonych. Z tych także Summ, które na spłacenie Praw Uprzywilejowanych Possessorów użyte będą, Kommissya Skarbowa należytość Tradycyjnych Intrat Starościńskich Possessorów za spokojić powinna.

ARTYKUŁ X.

Podwyższenie tymczasowego dochodu z Królewszczyzn, jeżeli sprzedaż i przemiana ich w Dziedzictwa nastąpi.

Gdy Rzeczpospolita niezaprzeczone ma Prawo do najrzetelniejszej z Królewszczyzn, iako dotąd Dziedzictwa publicznego Intraty Prawami sobie zastrzeżony, i ostatnim Prawem Seymu terazniejszego w pewney proporcji względem różnych Dzierżaw, i za różnemi Prawami posiadanych, oznaczony, a z przyczyny, niedostatecznych sposobów, dotąd użytych, zupełnego dochodu skarbowi swemu należnego nie odbierała, i dopiero przez sprzedaż tych Dóbr na wieczność sposobem Licytacji, do najściślejszego ocalenia własności swojej przychodzić ma, więc dla zbliżenia tym czasem dochodu Skarbowego do słuszney miary Prawami przepisanej, podwyższoną mieć chcemy opłatę z Królewszczyzn w sposobie następującym:

imo. Dzierżawy Królewszczyzn, prostym Prawem dożywocia, bądź pojedynczego, bądź wspólnego, albo za Przywilejem na przeżycie, lub też Prawem Lennym, czyli na pewną liczbę Dożywociów służącym Królewszczyznie posiadający, którzy z mocy Prawa na terazniejszym Seymie zapadłego połowę Intraty, czyli dwie Kwarty opłacali, od następującej Raty Marcowej Roku bieżącego 1792. trzy Kwarty w zwykłych dwóch Ratach, to jest w Marcowej i Wrześniowej corocznie opłacać będą, dopóki sprzedaż tych Królewszczyzn terazniejszym Prawem przepisana nie nastąpi. Takimże porządkiem i do takiegoż zamiaru czasu posiadający Królewszczyznę za Prawem Expektatywy, pół czwartey Kwarty do Skarbu wnosić mają, a Emfiteutowie z nadania Seymu Roku 1775. Prawo mający zupełnie cztery Kwarty płacić będą. Co wszystko rozumiane i rachowane być ma stosownie do Lustracyi Roku 1789.

zdo. Gdyby który Possessor Uprzywileiowany, czyli tego Prawa nabywca znalazł się być uciążonym, przez to podwyższenie opłaty Dochodu Publicznego z Królewszczyzn, tak, iżby to przechodziło istotną połowę od Dożywoćników należącą, iako też istotnie półtrzeciej Kwarty od Expektantów oznaczone, czyli nakoniec, istotne półczwartey Kwarty należące od Emfiteutów; tedy mniemający się być uciążonym Uprzywileiowany Possessor, ma się *ex asse* z lat trzech ostatnich przed Kommissją Skarbową kalkulować i na rzetelnosc tej kalkulacyi zaprzysiądz, bądź przez siebie, bądź przez Kommissarza swego, na Rotę następującą: — „Ja NN. Przysięgam Panu Bogu Wszemu, chmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu, iako rzetelnie Regestra „wszelkie do okazania Intraty z Królewszczyzn NN. komportowa „łem i nic na szkodę Skarbu nie zatałem. Tak mi Panie Boże do „pomóż. „Po odebraniu takowey kalkulacyi, i wykonaniu Przysięgi, Kommissya Skarbowa poda Exakcyom do wybierania takowey Intraty, połowę, czyli pół trzeciej Kwarty, albo pół czwartey Kwarty.

ztio. Gdzie zaś Uprzywileiowani Dzierżawcy znosić będą przepisane tym Artykułem podwyższenie opłaty do Skarbu Publicznego, bez użycia dozwolonego środka okazania rzetelney Intraty, i stwierdzenia oney przysięgą, doczekując oznaczony do urządzenia Królewszczyzn w porządku sprzedaży Lustracyi, tam dopełniona w czasie też Lustracya prawidłem będzie do słusznego pomiarkowania między Skarbem Publicznym, a Uprzywileiowanemi Dzierżawcami, lub ich Prawa nabywcami. Jeżeli się to okaże, iż znoszone przez uprzywileiowanych podwyższenie Intraty przewyższało należny od nich dochód w połowie, albo w półtrzeciej Kwarty, czyli nakoniec w półczwartey Kwarty, względem istotney Intraty, tedy Kommissya Skarbowa
powróci

powróci im ze Skarbu Publicznego wszelki naddatek; przeciwnie też oni dopłacą Skarbowi Publicznemu, jeżeli Lustracya okaże, iż w rzeczonym podwyższeniu ieszcze Dożywotnicy istotney połowy, albo Expectańci pół trzeciej Kwartę, lub nakoniec Emfiteutowie pół czwartej Kwartę niedosięgnęli, a to rachując od Raty Marcowej Roku terażniejszego 1792.

4to. W tych Królewsczych, które urzędzeniu i Lustracyi w porządku przedaży nie podpadają, gdy ich Dziedzictwo już jest Prawami nadane, i utwierdzone, lecz zostając pod Przywilejami do zgaśnięcia Praw Dożywotników, opłacają do Skarbu Rzeczypospolitej dwie Kwartę, i terażniejszemu podwyższeniu teyże opłaty podlegają, wolno będzie Uprzywilejowanym, lub ich Prawa nabywcom użyć dozwolonego środka okazania prawdziwey Intraty punktem drugim tego Artykułu opisanego; Jeżeliby przyczynienie do dwóch Kwart trzeciej Kwartę zgodnie z Lustracyą Roku 1789. przechodziło istotną połowę dochodu Królewsczych w ich posiadaniu będących; a tym sposobem ustanowioną prawdziwą połowę Intraty do zgaśnięcia Praw dożywotnich Skarbowi Publicznemu opłacać będą: albo gdy zechcą, żądać mogą od Kommissyi Skarbowey wyznaczenia szczególney Lustracyi, końcem wynalezienia istotney połowy dochodu, w sposobie takim, iak zwyczaj jest w Woiewództwie każdym, lub w Powiecie wyciągania Intraty, i podawania oney Arendownym Dzierżawcom.

Stanisław Nałęcz Małachowski Kazimierz Xiąże Sapięha Generalny W. K. Sejmowy i Konfederacyi Prowincyi Koronnych Marzalek. Artzt: Litt: Marzalek Konfederacyi W. X. Littgo.

Węcyciech Leszczye Skarszewski Biskup Hełmski i Lubelski wyznaczony z Senatu z Prowincyi Małopolskiej do Deputacyi Konfyt: Kazimierz Konft: Plater Kalzt: Ghu Trockiego do Deputacyi Sejmowej z Senatu W. X. Litt: wyznaczony. Alexander Linowski P. W. Krak: Deputowany z Prow: Małopol. Waleryan Stroynowski Podkomorzy Buski Poseł Wołyński z Małopol. Deputat do Konfytucyi. Jan Ossoliński Starosta i Poseł Drohicki Deputowany z Prowincyi Małopolskiej. Adam Littawor Chreptowicz Poseł Nowogrodzki Deputowany do Konfytucyi z W. X. Litt: Walenty Sobolewski Starosta i Poseł Warszawski Deputowany z Prowincyi Wielkopolskiej. Jozef Radzicki Podkomorzy i Poseł Zakroczym: Deput: do Konft: z Prowincyi Wielkopol: mp: Po wpisaniu zaś niniejszey Konfytucyi Oryginał teyże podający na powrót odebrał.

PLUSKWINSKI mp.

Czytał Kanięski.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a title or header.

Main body of faint, illegible text, appearing to be a list or a series of entries.

FLISZCZYŃSKI

Faint text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0026241

